

Hoe te handelen met overlijdenspapieren?

29 oktober 2002

Vraag nummer: 1387 (oude nummer: 1739)

Wed Feb 23 20:40:33 2000

In de praktijk zijn de uitvaartverzorgers vaak veel tijd kwijt met het ophalen van overlijdenspapieren. De meeste huisartsen gaan gelukkig correct met overlijdenspapieren om, maar het gaat vaak ook anders. Verzorgers die vele malen contact moeten opnemen voordat ze ingevuld worden. Ook komt het vaak voor dat de A en B verklaring door verschillende artsen worden ingevuld.

Mijn vraag is; op welke wijze en met verwijzing naar welke wetsartikelen kunnen we het beste de(huis)artsen wijzen op hun verantwoordelijkheid om alle overlijdenspapieren achter te laten bij de overledene in plaats dat de uitvaartverzorgers de papieren bij de (verschillende) artsen moeten gaan ophalen.

Vraag 2; binnen welke termijn moeten artsen papieren invullen.

Antwoord:

Thu Feb 24 12:50:19 2000

Geachte heer Moors,

Om de vraag (en het antwoord) ook voor niet- ingewijden begrijpelijk te maken even een korte uitleg. Als iemand overleden is, moet het lichaam worden geschouwd door een arts. Een arts geeft een verklaring van overlijden af, aan de hand waarvan - meestal door feitelijke tussenkomst van een uitvaartverzorger - de ambtenaar van de burgerlijke stand een verlot tot begraafing of tot verbranding kan afgeven. Zonder zo'n verlot mag niemand worden begraven of gecremeerd.

Als het gaat om een natuurlijke dood, mag de verklaring van overlijden worden afgegeven door een 'gewone' arts. Dat kan zijn de ziekenhuisarts waar iemand bij in behandeling was, de eigen huisarts, of een waarnemer.

Als iemand geen natuurlijke dood is gestorven, bijvoorbeeld als gevolg van een ongeval, moet het lichaam door een gemeentelijke lijkschouwer worden onderzocht. Een gewone arts mag dan geen verklaring van overlijden afgeven.

Tegelijk met de afgifte van de 'echte' verklaring van overlijden moet de arts ook een opgave doen van de doodsoorzaak en van de onmiddellijk daarmee samenhangende gegevens ten behoeve van de statistiek.

Deze laatste opgave wordt in een gesloten enveloppe aan de ambtenaar van de burgerlijke stand gezonden. Aan de enveloppe is een strook bevestigd, waar de gegevens van de overledene op staan. De ambtenaar van de burgerlijke stand stuurt de enveloppe ongeopend door aan de geneeskundige hoofdinspectie van de volksgezondheid dan wel aan de medisch ambtenaar van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Zo weten we met z'n allen in Nederland hoeveel mensen dood gaan en waaraan. De 'echte' verklaring van overlijden wordt in de praktijk ook wel het 'doodsbriefje A' of de A- verklaring genoemd; de opgave ten behoeve van de statistiek het 'doodsbriefje B'.

Na deze achtergrond- toelichting terug naar uw vragen.

Dat dezelfde arts zowel de A- als de B- verklaring moet invullen, staat in de wet (artikel 12a, lid 1, Wlb). Als het gaat om een niet- natuurlijke dood moet de OvJ de arts voor de B- verklaring aanwijzen.

Er is geen voorschrift dat de arts de verklaringen bij de overledene moet achterlaten. Er is ook geen voorschrift binnen welke termijn de arts de verklaringen moeten invullen. Het is logisch dat het zo snel mogelijk gebeurt, maar een harde termijn is er niet.

Ook het bulletin "Informatie voor artsen met betrekking tot de Wet op de lijkbezorging 1991" uit mei 1991 van de Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid zegt hier niets over. (Dit bulletin is verkrijgbaar bij de inspectie en het ministerie van Volksgezondheid (tel. 070-3405785); het is ook opgenomen in deel E-4 van de losbladige bundel Wet op de lijkbezorging van uitgeverij Vermande.

Ik denk dat als er klachten over een onjuiste gang van zaken of traagheid van artsen zijn, dat u die klachten kunt deponeren bij de Regionale inspectie van de Gezondheidszorg. Het niet voldoen aan de wet is een duidelijke klacht; als men traag is, is dat ook een reden voor klagen, omdat de A- verklaring het begin is van een hele reeks formaliteiten, die niet (goed) geregeld kunnen worden als de verklaring ontbreekt.

Het zou in mijn ogen aanbeveling verdienen om het GHI- bulletin "Informatie voor artsen met betrekking tot de Wet op de lijkbezorging 1991" op het punt van de spoed aan te vullen en ook praktisch aan te bevelen om de papieren achter te laten bij de overledene. Het Bulletin is op enkele punten toch al verouderd, denk bijvoorbeeld aan de samenhang met orgaandonatie en het nieuwe artikel 12a Wlb. Het kan worden geactualiseerd. Daarnaast moet men bedenken dat veel artsen het Bulletin niet kennen. Ik had het er toevallig 2 weken geleden met een anatoom patholoog over, die mij voorrekende dat ruim een kwart tot een derde van de Nederlandse artsen het Bulletin niet kent, omdat men later dan 1991 is afgestudeerd en/ of een praktijk is begonnen.

Het zou heel goed zijn als de Hoofdinspectie van de Gezondheidszorg (vroeger Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid geheten), het Bulletin zou actualiseren en opnieuw onder artsen zou verspreiden. Het lijkt mij een mooi onderwerp voor de VOU of het Platform Uitvaartwezen om dit eens aan te kaarten.

mr W.G.H.M. van der Putten

24 februari 2000

Stel een vraag:

Op dit moment is het stellen van nieuwe vragen tijdelijk niet mogelijk.